

Eiro zonas banku veiktās kredītēšanas 2017. gada jūnija apsekojums: galvenie rezultāti Latvijā

2017. gada jūnijā Latvijas Banka sadarbībā ar Eiropas Centrālo banku veica eiro zonas banku veiktās kredītēšanas apsekojumu par kredītēšanas attīstības tendencēm 2017. gada 2. ceturksnī un prognozēm 2017. gada 3. ceturksnim. Apsekojumā piedalījās četras Latvijas kredītiestādes, un atbildes tiek ietvertas eiro zonas banku veiktās kredītēšanas apsekojuma rezultātos.

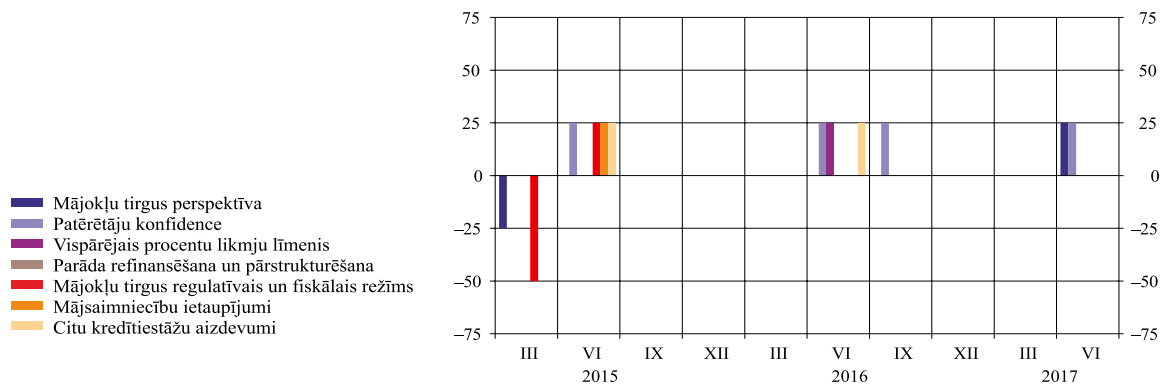
Kredītu pieprasījums

2017. gada 2. ceturksnī turpinājās mājāsaimniecību pieprasījuma pēc kredītiem pieaugums. Viena Latvijas kredītiestāde norādīja, ka palielinājās mājāsaimniecību pieprasījums pēc kredītiem mājokļa iegādei, patēriņa kredītiem un pārējiem kredītiem. Mājāsaimniecību pieprasījumu pēc kredītiem mājokļa iegādei veicināja patērētāju konfidence un mājokļu tirgus perspektīva (sk. 1. att.), savukārt pieprasījumu pēc patēriņa kredītiem un pārējiem kredītiem – vēlme iegādāties ilglietojuma patēriņa preces (automobiļus, mēbeles u.c.). Puse apsekoto Latvijas kredītiestāžu paredz, ka arī 2017. gada 3. ceturksnī būs neliels mājāsaimniecību pieprasījuma pēc kredītiem mājokļa iegādei, patēriņa kredītiem un pārējiem kredītiem pieaugums (sk. 2. att.).

1. attēls

MĀJSAIMNIECĪBU PIEPRASĪJUMU PĒC AIZDEVUMIEM MĀJOKĻA IEGĀDEI SKAIDROJOŠIE FAKTORI

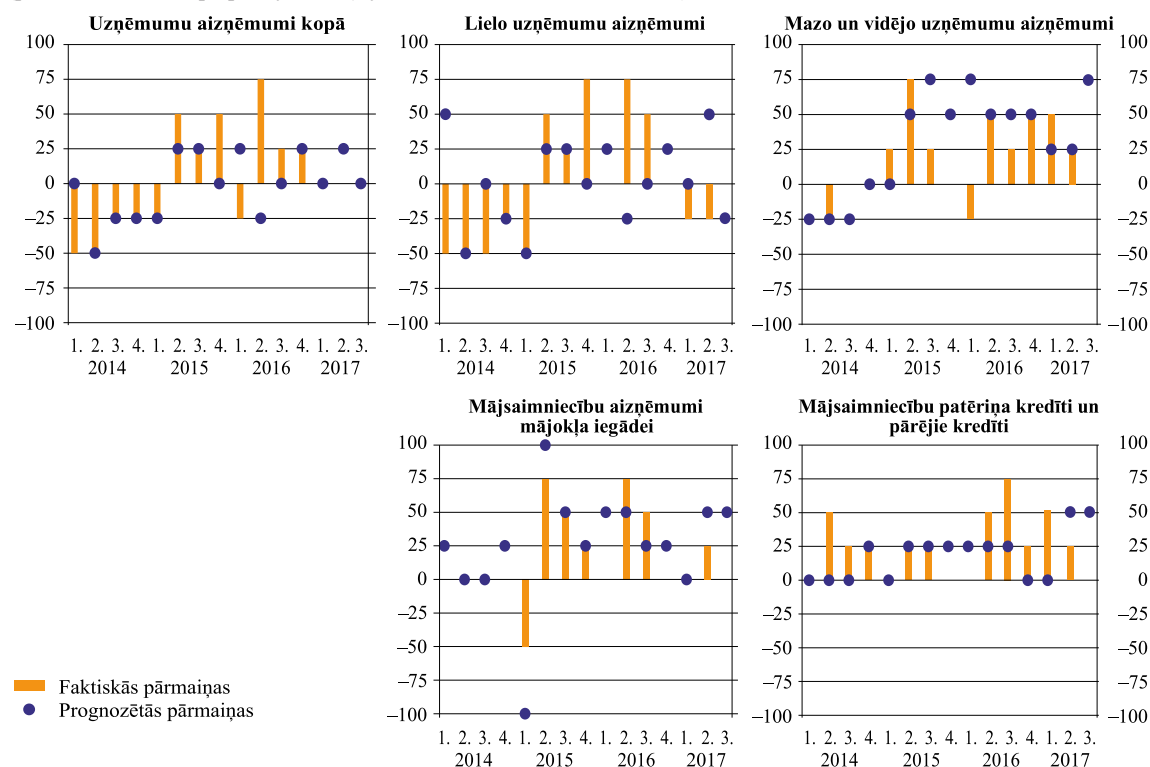
(par faktora pozitīvo ietekmi ziņojušo kredītiestāžu neto skaits; %)

2. attēls

KREDĪTU PIEPRASĪJUMA PĀRMAIŅAS

(par lielāku kredītu pieprasījumu ziņojušo kredītiestāžu neto skaits; %)

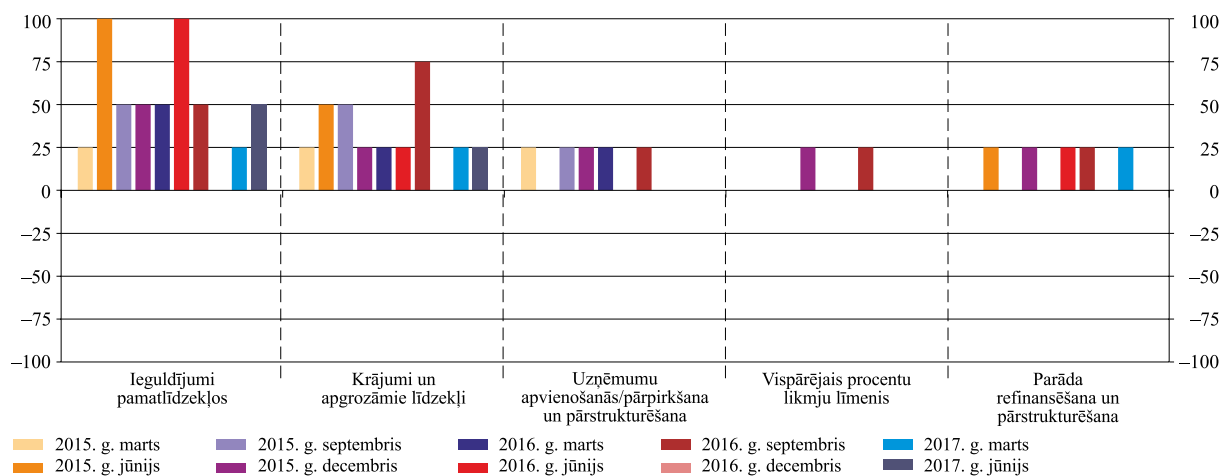
Pretēji gaidītajam uzņēmumu pieprasījums pēc aizdevumiem 2017. gada 2. ceturksnī būtiski nemainījās: mazo un vidējo uzņēmumu pieprasījums pēc kredītiem vienā Latvijas kredītiestādē pieauga, turpretī lielo uzņēmumu pieprasījums pēc kredītiem vienā kredītiestādē samazinājās. Kredītiestāde, kurā uzņēmumu pieprasījums pēc kredītiem palielinājās, norādīja, ka uzņēmumiem bija nepieciešami papildu finanšu līdzekļi ieguldījumiem pamatlīdzekļos, krājumiem un apgrozāmajiem līdzekļiem. Savukārt viena kredītiestāde, kurā uzņēmumu pieprasījums pēc kredītiem samazinājās, atzina, ka to nedaudz veicināja uzņēmumu iekšējo līdzekļu izmantošana un būtiski ietekmēja uzņēmumu interese par citu kredītiestāžu aizdevumiem (sk. 3. att.). Latvijas kredītiestādes paredz, ka 2017. gada 3. ceturksnī uzņēmumu pieprasījums pēc aizdevumiem kopumā nemainīsies, mazo un vidējo uzņēmumu pieprasījuma pēc kredītiem kāpumam kompensējot lielo uzņēmumu pieprasījuma pēc kredītiem kritumu. Kredītiestāžu vērtējumā mazo un vidējo uzņēmumu pieprasījums pēc īstermiņa un ilgtermiņa aizdevumiem 2017. gada 3. ceturksnī būs vienāds.

3. attēls

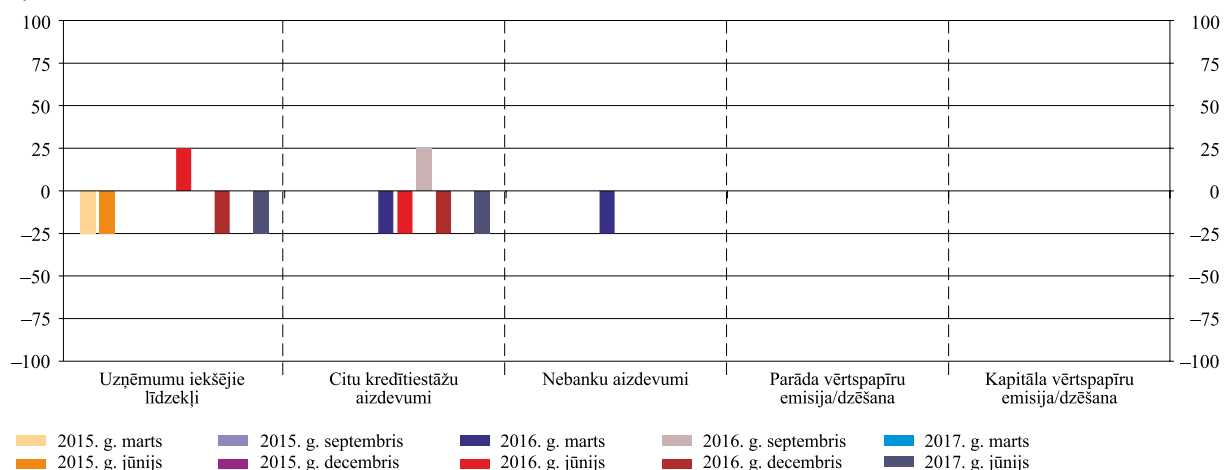
UZŅĒMUMU PIEPRASĪJUMU PĒC KREDĪTIEM SKAIDROJOŠIE FAKTORI

(par faktora pozitīvo ietekmi ziņojušo kredītiestāžu neto skaits; %)

a) Finansējuma vajadzības, aizdevumu pieprasījuma pamatā esošie veicinošie faktori vai mērķi

b) Alternatīvu finanšu avotu izmantošana

Kredītu noteikumi un nosacījumi

Viena Latvijas kredītiestāde norādīja, ka 2017. gada 2. ceturksnī noteica nedaudz stingrākus kredītu standartus un nodrošinājuma prasības aizdevumiem mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, jo pieauga kredītiestādē pieļaujamais riska līmenis un tā augstāk novērtēja ar pieprasīto nodrošinājumu saistīto risku (sk. 4. att.). Tomēr nevienā Latvijas kredītiestādē 2. ceturksnī nemainījās pilnībā noraidīto uzņēmumu kredītu pieteikumu īpatsvars. Latvijas kredītiestādes 2017. gada 3. ceturksnī plāno saglabāt līdzšinējos kredītu standartus aizdevumiem uzņēmumiem.

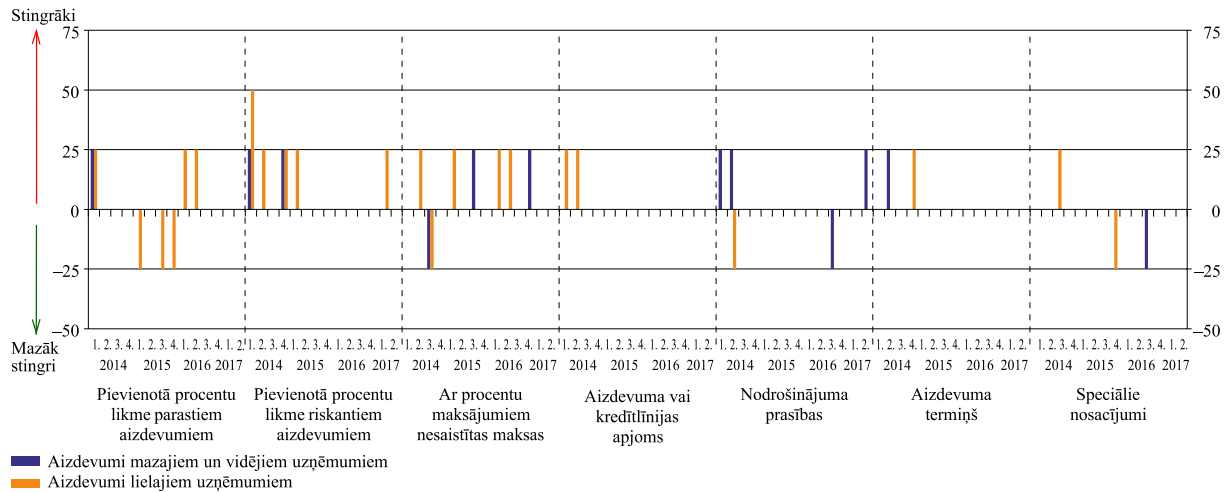
Latvijas kredītiestādēs 2017. gada 2. ceturksnī kredītu standarti aizdevumiem mājāsaimniecībām mājokļa iegādei, patēriņa kredītiem un pārējiem kredītiem netika mainīti. Vienā kredītiestādē pieauga pilnībā

noraidīto mājāsaimniecību patēriņa kredītu un pārējo kredītu pieteikumu īpatsvars. Viena kredītiestāde plāno 2017. gada 3. ceturksnī nedaudz mazināt kredītu standartu stingrību aizdevumiem mājāsaimniecībām mājokļa iegādei, patēriņa kredītiem un pārējiem kredītiem.

4. attēls

KREDĪTU NOTEIKUMU UN NOSACĪJUMU PĀRMAIŅAS AIZDEVUMIEM UZŅĒMUMIEM LIELUMA DALĪJUMĀ

(par stingrāku kredītu noteikumu un nosacījumu piemērošanu ziņojušo kredītiestāžu neto skaits; %)

Papildjautājumi

Eiro zonas kredītiestāžu veiktās kreditēšanas apsekojumā kredītiestādēm tika uzdoti jautājumi par regulatīvo vai uzraudzības pasākumu ietekmi un ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijām (ITRMO). Vienā Latvijas kredītiestādē kredītu standarti aizdevumiem mājāsaimniecībām mājokļa iegādei pēdējos sešos mēnešos kļuvuši nedaudz stingrāki sakarā ar jaunajām regulatīvajām vai uzraudzības prasībām. Neviena Latvijas kredītiestāde nepedalījās pēdējā ITRMO izsolē. Trīs kredītiestādes paskaidroja, ka tām ir pietiekama likviditāte vai nav finansējuma ierobežojumu, bet viena kredītiestāde norādīja, ka tai ir nodrošinājuma ierobežojumi. Viena kredītiestāde iepriekš veikto ITRMO līdzekļus galvenokārt izmantoja citu Eirosistēmas likviditātes operāciju aizstāšanai un (mazāk) starpbanku aizdevumu aizstāšanai. Kredītiestāde norādīja, ka iepriekš veiktās ITRMO nedaudz uzlaboja tās likviditātes pozīciju.